

Tot es veu diferent des d'una altra perspectiva

“Déu meu, arribaré tard!”, va dir el Conill mentre corria entre les margarides; només pensava com d'enfurismada estaria la Reina de Cors si no hi era a temps. Va treure el rellotge de butxaca: dos quarts d'onze. Havia d'estar a palau a migdia en punt. 12 hores - $(10 + 1/2)$ és igual a $12 - (20+1)/2$ si fas el mínim comú divisor, que al seu torn és igual a $(24-21)/2 = 3/2$, però com $3 > 2$ també es pot expressar com a $1 + 1/2$. Una hora i mitja! “Déu meu, arribaré tard!”, va repetir. Tot això ho havia fet saltant cap el cau per anar a casa seva.

Mentre queia per la gruta vertical, sempre comptava els llibres que hi havia a les estanteries per matar les hores (malgrat que el seu rellotge mai rebia cap mal, era molt robust): 1 llibre, 1 llibre, 2 llibres, 3 llibres, 5 llibres, 8 llibres, 13 llibres, 21 llibres... El cau s'anava eixamplant per fer-los lloc, perquè cada vegada el nombre es feia major, i acabava en una gran sala amb terra enrajolat com si fos un taulell d'escacs que tenia vint-i-tres portes. Però aquell cop no va aconseguir concentrar-se en fer els comptes, perquè sentia la veu d'una nena que queia confusa, desvariant sobre latituds i longituds i gent antipàtica de les antípodes. ¡Quin enuig!

Va caure a la sala de les vint-i-tres portes, va escollir una a l'atzar i va prosseguir el seu camí. Cinc de les portes duïen un altre cop a la sala, nou cap al palau de la Reina de Cors, tres et deixaven al Camí i quatre a casa de la Duquessa. Les últimes dues et portaven a prendre el te amb el Barreter Boig i la Llebreg de Març. Però el gat de Chesire sempre jugava a canviar les portes per despistar els viatgers, i mai sabies on sortiries. El conill tenia una probabilitat de $9/23$ d'encertar la porta.

Tot i així, la que havia elegit el va tornar a portar a la sala. “Déu meu, arribaré tard!”, va pensar. “I si acabo escollint sempre una de les portes que et tornen a la sala? Quina probabilitat hi ha que passi això? A veure, el primer cop tinc 5 de 23 possibilitats d'encertar la porta, el segon 4 de 22 perquè ja sé on em porta una, però el gat de Chesire les podria haver canviat! Llavors, hauria de tornar a escollir per atzar entre les vint-i tres... Això vol dir que cada cop tinc 5 de 23 possibilitats. $5/23 \cdot 5/23 \cdot 5/23 \dots$ i així fins a la fi dels dies, perquè cada cop que escullo una porta no influeix en el següent! Déu meu, arribaré tard!”

El Conill Blanc estava desesperat, perquè sabia que quan multipliques dos nombres el resultat és un de major. Tantes multiplicacions farien un nombre immensíssim! El que no li havien ensenyat al Conill era que multiplicar per un nombre menor que 1 s'aconseguia un de més petit, fent que cada cop la probabilitat de tornar a escollir una de les cinc portes fos menor. A més, una probabilitat no pot ser un nombre immensíssim! Ni tan sols pot passar de 1!

Entre tanta reflexió el Conill Blanc no s'havia adonat de la immensa nena que hi havia al seu davant, i quan la va veure va exclamar "Ah!" i va sortir corrents esporuguit. Va escollir una porta i va marxar, mentre escoltava com la Mary Ann (totes les nenes es diuen així) iniciava un dil·lema sobre la seva identitat i es preguntava si sabia tot el que sabia abans, perquè potser era una altra persona. Si anés a veure l'Eruga, ella li aclariria l'embolic. Sempre sap qui és qui!

En tot això, la nena va començar a recitar les taules de multiplicar per veure si se n'enrecordava i el Conill es va aturar: ell en sabia molt, de productes! O això creia ell. "Quatre per cinc són dotze, i quatre per sis són tretze, llavors quatre per set..."¹. El Conill Blanc no podia creure's com de malament ho feia la Mary Ann. Va començar a pensar, perquè darrere dels errors sempre hi ha un bri de veritat. Quatre per cinc són vint, però si el deu són divuit llavors $12 = 10 + 2 = 18 + 2 = 20$. Ja està! La multiplicació estava feta en base divuit, tot i que el Conill pensava que una base era el que subjectava alguna cosa, o era alguna cosa que subjectava; no ho tenia clar.

Va tornar a repetir el procediment. Quatre per sis són vint-i-quatre, però si deu són vint-i-u llavors $13 = 10 + 3 = 21 + 3 = 24$. Un altre cop! El mateix passava successivament: quatre per set són catorze si deu són vint-i-quatre, quatre per vuit són quinze si deu són vint-i-set, quatre per nou són setze si deu són trenta... Base 18, base 21, base 24, base 27, base 30... Com saber quina seria la següent? "Ja ho tinc!" va pensar el Conill, "Cada cop se li ha de sumar tres al nombre anterior.". D'això s'en diu successió aritmètica de diferència tres i primer terme divuit però, un altre cop, l'animalet no en tenia ni idea.

Va seguir el seu camí satisfet d'haver resolt l'enigma, però no podia simplement assumir que les multiplicacions seguien aquell patró: les matemàtiques no funcionen així! De fet, quan arribes a que quatre per tretze són vint segons la Mary Ann, tocaria que deu fossin quaranta dos, però $20 = 10 + 10 = 42 + 42 = 84$. I quatre per tretze són en realitat cinquanta-dos. Tot se'n va en orris. Els que sabem fer canvis de base, en canvi, veiem que $52 = 42 + 10 = 1A$, no vint!

Adonar-me d'això em va portar una estona, i vaig perdre de vista el Conill. El vaig buscar per tota aquella terra desconeguda i boja, però com sóc de l'espècie narradora omniscient no podia parlar amb ningú per preguntar si l'havien vist. Vaig trobar, això sí, un jardí amb roserars que regalimaven vermell, i em vaig quedar adormit sobre la gespa verda i suau, sota l'escalfor del Sol de migdia. Quan em vaig despertar (a causa d'un enrenou que devia haver-se originat a prop) vaig veure que no m'havia adonat de quelcom important: migdia! El Conill havia d'anar a veure la Reina de Cors al migdia!

---

¹ Traducció pròpia al català de: L. Carroll (2010) *Alicia en el País de las Maravillas*, traducció per Humpty Dumpty, edicions Nórdica Libros, Torrejón de Ardoz (Madrid). Pàgina 27.

La meva equivocació no em va resultar gaire costosa, perquè quan em vaig apropar a la bardissa per dir als veïns que atuessin aquell desori (oblidant momentàniament que no podia parlar amb els personatges), ell era allà. Enmig d'una escena certament estrafalària, la Reina de Cors demanava el cap del tres, el cinc i el set de piques: els tres jardiniers-naip. Els primers senars d'una xifra del coll de les piques s'amagaven dels guardes que els havien de llescar el coll mentre la comitiva desfilava cap al castell. La nena també hi era, aquest cop amb una estatura normal.

El Conill marxava al costat del Rei i la Reina, amb una trompeta a la mà. Tots es dirigien al camp de cròquet. Durant la partida, el Conill s'havia de quedar com un estaquirot vigilant els flamencs i els eriçons, fins que una cridòria va captar la seva atenció: havia arribat el gat de Cheshire, esvalotant els qui jugaven. La Reina de Cors no parava de cridar: "Que li tallin el cap!", però el seu cos havia desaparegut i el botxí no sabia com fer-ho. Van dur la Mary Ann a buscar la Duquessa, perquè el gat era seu, i quan va tornar van enviar-la a visitar la Tortuga Falsa.

"Pobra nena!", pensava el Conill. "Segur que la tortuga li parla sobre la seva escola!". Tothom sap que la Tortuga té una dèria amb els seus anys de col·legi: hi està obsessionada! No callava mai, i un nou visitant era l'excusa perfecta per iniciar la història des del principi, sense haver de fer l'esforç de buscar nimietats que el seu interlocutor no hagués escoltat encara. Sovint deia que a les seves classes d'aritmètica els ensenyaven *ambició*, *substitució*, *feificació* i *dimissió*,² tot i que el Conill Blanc pensava que en realitat es volia referir a *addició*, *sostracció*, *multiplicació* i *divisió*. Era molt llest, ell.

La Tortuga Falsa també explicava que havia fet uns cursos que s'*escursaven*. El primer dia es feien deu hores de classe; el segon se'n feien nou; el tercer, vuit... Però ningú no sabia què passaria l'onzè dia: la Tortuga mai ho havia dit. No hi havia classe? I el dotzè dia? Tornava a haver-hi una hora de classe? Però era una hora negativa! No s'aprenia res? S'aprenien les coses malament? El Conill pensava: "Quan calcules quant dura un interval de temps sostraus el temps d'inici del temps final, ja ho he fet altres vegades. Per tant, si el temps és negatiu, vol dir que el temps d'inici és major que el temps final, és a dir, l'esdeveniment acaba abans de començar!".

El Conill estava tan orgullós d'haver resolt tants enigmes en un dia que quan es va iniciar el judici que s'havia programat aquell dia, no hi va prestar gaire atenció com a premi. Però quan la Mary Ann (a qui deien Àlicia, i que no m'enstranya que no sàpiga qui és) va pujar a l'estrada per declarar, tot i que no tenia gaire informació sobre el robatori dels pastissos, tornava a ser una nena molt gran, i

---

² Traducció pròpia al català de: L. Carroll (2010) *Alicia en el País de las Maravillas*, traducció per Humpty Dumpty, edicions Nórdica Libros, Torrejón de Ardoz (Madrid). Pàgina 131.

això va espantar tothom aquest cop. L'Àlicia o Mary Ann (tot i que ara el Conill Blanc ja no sabia tan sols si un d'aquests noms era el seu) es posava en contra de totes les proves que eren presentades: què en podia saber ella, que no era d'aquí? Com feia massa nosa, la Reina de Cors va ordenar que els guardes-naip la capturessin, però llavors tots ens vam esvaïr com si fóssim part d'un somni d'algú que en aquell moment despertava...

Basat en l'Àlicia al País de les Meravelles de Lewis Carroll